

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО
НЕПОДКУПНОСТИ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE

nr.110/29

mun. Chișinău

08.08.2023

Inspectorul de integritate superior al Inspectoratului de integritate al Autorității Naționale de Integritate, Tatiana PLEȘCA, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința dnei Tamara Oboroc, director al IET „Prichindel” din s. Bușila, r-l Ungheni, în temeiul art. 35 din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

CONSTATĂ:

La 03.04.2023 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea Inspecției financiare referitor la pretinsa încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Tamara Oboroc, director al IET „Prichindel” din s. Bușila, r-l Ungheni. În speță, a fost invocat precum că în baza ordinului nr. 39 din 01.07.2010 și contractului individual de muncă nr. 28 din 01.07.2010 dna Tamara Oboroc a angajat în funcția de paznic la grădiniță pe soțul său, dl XXXXX (rudă de gradul I). Astfel, se menționează despre neinformarea și nedeclararea în modul stabilit de lege de către subiectul declarării a conflictului de interese în care s-a aflat și se află, inclusiv luând în considerație faptul că în perioada 2021-2022 aceasta a emis ordine de stimulare materială, sub formă de premii și spor pentru performanță pe numele soțului său. La sesizare au fost anexate copii de pe mai multe acte administrative și juridice în susținerea celor invocate.

În context, în condițiile art. 30 alin. (1) al Legii nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (*în continuare – Legea nr. 132/2016*), sub nr. 20230228004, prin intermediul sistemului electronic de distribuire a sesizărilor, a fost repartizată electronic aleatoriu sesizarea în cauză.

Urmare a validării datelor prin intermediul *SIA e-Integritate*, s-a determinat că dna Tamara Oboroc, director al IET „Prichindel” din s. Bușila, r-l Ungheni (domiciliată în XXXXX) deține calitatea de subiect al declarării, în sensul art. 3 alin. (1) lit. e) al Legii nr. 133 din 17.06.2016 privind declararea averii și intereselor personale (*în continuare - Legea nr. 133/2016*). Potrivit copiei buletinelor de identitate anexate la sesizare se confirmă statutul de *persoană apropiată* – soț, a dlui XXXXX (IDNP XXXXX) în raport cu subiectul declarării.

Prin urmare, fiind reținut cadrul legal care a stat la baza emiterii de către dna Tamara Oboroc în perioada 2021-2022 a ordinelor de stimulare materială, sub formă de premii și spor pentru performanță inclusiv pe numele soțului său, dl XXXXX, se relevă că Ordinul nr. 45 din 06.12.2021 cu privire la acordarea premiului anual, Ordinul nr.89 din 30.11.2022 cu privire la acordarea plății compensatorii, Ordinul nr. 90 din 01.12.2022 cu privire la acordarea premiului anual au fost emise în temeiul prevederilor Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sistemul bugetar și altor acte normative ce reglementează instituția premiului anual, iar analiza conținutului actelor administrative respective indică cert că de premiu anual, plăți compensatorii au beneficiat deopotrivă și ceilalți angajați din cadrul entității în cauză, potrivit rigorilor statuate.

Totodată, reieșind din materialele cazului s-a determinat că între creșa grădiniță „Prichindel” în persoana directorului dna Tamara Oboroc (*Angajator*) pe de o parte și dl XXXXX angajat în funcție de paznic (*Salariat*) pe de altă parte au fost încheiate acordurile adiționale nr. 23 din 01.01.2022, nr. 13 din 01.09.2022 și nr. 21 din 01.01.2023 la contractul individual de muncă din 01.07.2010.

La fel, a fost stabilit că prin Ordinul nr. 5 din 28.10.2020 emis de dna Tamara Oboroc, aceasta l-a angajat pe soțul său, dl XXXXX, în funcția de fochist pe perioadă determinată, începând cu 28.10.2020.

La caz prezintă relevanță prevederile art. 37 alin. (5) al Legii nr. 132/2016 care stabilește că controlul nu poate fi inițiat în cazul în care de la admiterea conflictului de interese sau de la apariția stării de incompatibilitate, de restricție sau de limitare au trecut mai mult de trei ani, context în care se menționează că au fost supuse examinării doar circumstanțele privind încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Tamara Oboroc pentru perioada 28.10.2020-2022.

Fiind atestată o bănuială rezonabilă privind încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese în contextul în care fiind în exercițiul funcției, având un interes personal ce rezultă din relația sa cu persoana apropiată – dl XXXXX, soțul, dna Tamara Oboroc, director al IET din s.Bușila a fost chemată să emită acte administrative și să încheie acte juridice în privința acestuia, inclusiv nu a declarat conflictul de interese real și nu s-a abținut de la întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, circumstanțe care au condus la consumarea conflictului de interese, astfel că în conformitate cu prevederile art. 31 din Legea nr. 132/2016 prin procesul-verbal nr. 57/29 în privința ultimei a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Prin scrisoarea nr. 04-29/2674 dna Tamara Oboroc a fost informată despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese cât și despre drepturile sale prevăzute la art. 32 din Legea nr. 132/2016.

În temeiul prevederilor art. 19, art. 20 alin. (1) din Legea nr. 132/2016 au fost solicitate și recepționate informațiile și documentele relevante controlului, analiza cărora permite a conchide următoarele:

Prin scrisoarea înregistrată cu nr. 3473 semnată de directorul interimar al IET „Prichindel” din s.Bușila, dna XXXXX, a fost furnizată copia cererii de angajare a dlui XXXXX în funcția de fochist care a fost contrasemnată de dna Tamara Oboroc prin aplicarea

rezoluției „*Se acceptă*”, totodată, fiind menționat că a fost identificat doar ordinul de angajare nr. 5 din 28.10.2020, contract individual de muncă nefiind încheiat.

Concomitent, materialele cazului atestă că prin acordurile adiționale nr. 23 din 01.01.2022, nr. 13 din 01.09.2022 și nr. 21 din 01.01.2023 la contractul individual de muncă din 01.07.2010, încheiate între creșa grădiniță „Prichindel” în persoana directorului dna Tamara Oboroc (*Angajator*) și dl XXXXX angajat în funcție de paznic (*Salariat*) părțile au convenit asupra modificării unor puncte din contractul vizat referitoare la: codul funcției, vechimea în muncă, clasa de salarizare cumulativă, coeficientul de salarizare, salariul pe unitate, regimul de muncă.

În vederea asigurării respectării dreptului la apărare, prin scrisoarea nr. 04-29/2675 remisă dnei Tamara Oboroc (aviz de recepție din 03.05.2023) acesteia i-a fost solicitată prezentarea în termen de 15 zile a poziției/punctului de vedere asupra obiectului controlului inițiat în privința sa. De menționat că atât la expirarea termenului acordat cât și până la momentul emiterii prezentului act de constatare la sediul ANI nu a fost înregistrat vreun răspuns din partea subiectului declarării.

În altă ordine, potrivit notei explicative din 23.02.2023 a dnei XXXXX, secretarul Consiliului local Bușila, anexată la materialele cazului, Primăria s. Bușila nu dispune de Registrul declarațiilor privind conflictele de interese.

Cadrul legal aplicabil speței:

În temeiul art. 9 alin. (3) din Codul administrativ prin sesizare se informează autoritatea publică cu privire la o problemă de interes personal sau public.

În sensul art. 85 alin. (3) Cod administrativ, autoritatea publică trebuie să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care face obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților. Mai mult, autoritatea publică se conduce de probele pe care le consideră necesare, conform dreptului discreționar, pentru investigarea stării de fapt, în baza art. 87 alin. (1) din codul precitat.

Potrivit art. 92 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, autoritatea publică decide conform convingerii sale libere dacă consideră o faptă drept existentă, luând în considerare întreaga procedură administrativă, inclusiv toate probele și toate faptele care au importanță pentru caz, inclusiv cele favorabile participanților.

Conform art. 6 lit. b) al Legii nr. 132/2016 în vederea realizării misiunii sale, Autoritatea exercită controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese [...].

În temeiul statuărilor art. 19 lit. b) al Legii nr. 132/2016 inspectorul de integritate efectuează controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese [...].

Conform art. 68 din Codul muncii contractul individual de muncă poate fi modificat printr-un acord suplimentar semnat de părți [...]. Acordul suplimentar este parte integrantă a contractului individual de muncă.

Potrivit art. 2 din Legea nr. 133/2016 *conflict de interese* reprezintă situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legi. *Interesul personal* este orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din

activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale. *Persoană apropiată* este soțul/soția, copilul, [...].

Conform art. 12 alin. (3)-(4) din Legea nr. 133/2016 *conflictul de interese real* apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sunt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică. În cazul apariției unui conflict de interese real, subiectul declarării este obligat: a) să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află; b) să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică până la soluționarea conflictului de interese. În temeiul alin. (5) al aceluiași articol, informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face până la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

În contextul dispozițiilor art. 12 alin. (10) din Legea nr. 133/2016 *conflictul de interese consumat* reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (7).

Subsecvent, în temeiul prevederilor art. 14 alin. (2) – (4) din legea precitată, conflictul de interese real se soluționează de către subiectul declarării, conducătorul organizației publice, Autoritatea Națională de Integritate sau Consiliul de Integritate, după caz. Până la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării îi este interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abținerii. Subiectul declarării poate soluționa conflictul de interese real în care se află prin abținerea de la rezolvarea cererii/demersului, de la emiterea/adoptarea actului administrativ, de la încheierea actului juridic, de la participarea la luarea unei decizii sau luarea deciziei/votare, informând toate părțile vizate de decizia respectivă în privința măsurilor luate pentru a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor.

Nu în ultimul rând, se reliefează că art. 11 al Legii nr. 133/2016 stabilește un set de principii generale de evitare de către subiecții declarării, în procesul îndeplinirii atribuțiilor lor de serviciu, a conflictelor de interese, statuând, în special, asupra obligativității servirii interesului public cu imparțialitate și obiectivitate, asigurării transparenței și a controlului public al activității precum și responsabilității individuale și exemplului personal.

Nedeclararea și nesoluționarea conflictului de interese constituie faptă contravențională și se sancționează în temeiul art. 313² din Codul contravențional.

Aprecierea inspectorului de integritate prin prisma cadrului legal relevant:

Fiind reținute circumstanțele cauzei cumulativ cu materialul probator acumulat, de către inspectorul de integritate a fost determinat cu certitudine că dna Tamara Oboroc, director al IET „Prichindel” din s.Bușila:

- a rezolvat cererea de angajare în funcția de fochist înaintată de soțul său, dl XXXXX, fiind contrasemnată de aceasta prin aplicarea rezoluției „*Se acceptă*”;

- a emis Ordinul nr. 5 din 28.10.2020 prin l-a angajat pe soțul său, dl XXXXX, în funcția de fochist la IET „Prichindel” din s.Bușila;

- a încheiat în calitate de *Angajator* cu dl XXXXX, paznic la creșa-grădiniță „Prichindel” (*Salariat*), acordurile adiționale la contractul individual de muncă din 01.07.2010: nr. 23 din 01.01.2022, nr. 13 din 01.09.2022 și nr. 21 din 01.01.2023.

Astfel, în contextul celor determinate precum și reieșind din prevederile sus-citate, inspectorul de integritate subliniază că conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere (cererea soțului său, dl XXXXX, de angajare în funcția de fochist), să emită un act administrativ (ordinul nr. 5 din 28.10.2020), să încheie direct (acordurile adiționale nr. 23 din 01.01.2022, nr. 13 din 01.09.2022 și nr. 21 din 01.01.2023 la contractul individual de muncă din 01.07.2010), să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sunt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

În conformitate cu art. 12 alin. (4), lit. (a) și (b) din Legea nr. 133/2016 dna Tamara Oboroc, exercitând funcția de director al IET „Prichindel” din s.Bușila era obligată să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se afla și să nu rezolve cererea, să nu emită actul administrativ, să nu încheie direct actele juridice în exercitarea funcției, până la soluționarea conflictului de interese.

Potrivit art. 12 alin. (10) din Legea nr. 133/2016 *conflictul de interese consumat* reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (7).

Potrivit art. 14 alin. (1)-(3) din Legea nr. 133/2016 soluționarea unui conflict de interese real se face prin examinarea situației de conflict și prin determinarea și aplicarea opțiunii pentru soluționarea conflictului. Conflictul de interese real se soluționează de către subiectul declarării, conducătorul organizației publice, Autoritatea Națională de Integritate sau Consiliul de Integritate, după caz. Până la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării, în persoana dnei Tamara Oboroc, îi era interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abținerii.

Totodată, conform art. 14 alin. (4) din Legea nr. 133/2016 subiectul declarării în persoana dnei Tamara Oboroc, putea soluționa conflictele de interese reale în care se află prin abținerea de la rezolvarea cererii, de la emiterea actului administrativ, de la încheierea actelor juridice, informând toate părțile vizate de decizia respectivă în privința măsurilor luate pentru a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor.

La caz, se reliefează că atunci când s-a aflat în situația de a rezolva cererea (cererea soțului său, dl XXXXX, de angajare în funcția de fochist), de a emite actul administrativ (ordinul nr. 5 din 28.10.2020), de a încheia direct acte juridice (acordurile adiționale nr. 23 din 01.01.2022, nr. 13 din 01.09.2022 și nr. 21 din 01.01.2023 la contractul individual de muncă din 01.07.2010) care vizează persoana apropiată, aceasta nu a manifestat vreo intenție de a soluționa situațiile de conflict în care s-a aflat, or, normele legale instituite de legiuitor care reglementează conduita subiectului declarării în latura conflictului de interese reprezintă norme imperative, de la dispoziția cărora nu se admite nicio derogare, sub sancțiune.

Astfel, în rezultatul examinării materialelor acumulate în cadrul dosarului de control coroborate cu prevederile cadrului normativ incident speței, prin prisma principiului pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, inspectorul de integritate conchide asupra încălcării de către dna Tamara Oboroc, director al IET „Prichindel” din s.Bușila, a regimului juridic al conflictelor de interese, manifestată prin:

- *nedeclararea* în modul stabilit a conflictelor de interese reale, în conformitate cu art. 12 alin. (4)-(5) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale;
- *nesoluționarea* conflictelor de interese reale, în conformitate cu art. 14 alin. (2) - (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale și rezolvarea cererii soțului său, dl XXXXX, de angajare în funcția de fochist, emiterea actului administrativ (ordinul nr. 5 din 28.10.2020), încheierea directă a actelor juridice (acordurile adiționale nr. 23 din 01.01.2022, nr. 13 din 01.09.2022 și nr. 21 din 01.01.2023 la contractul individual de muncă din 01.07.2010) care vizează persoana apropiată - soțul, dl XXXXX, fapt prin care a admis *consumarea* conflictelor de interese, prin prisma art. 12 alin. (10) al Legii nr. 133/2016.

Fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese constituie temei pentru tragere la răspundere contravențională, penală și/sau, după caz, pentru revocarea, destituirea sau încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză, în sensul art. 23 alin. (4) al Legii nr.133/2016.

Conform art. 38 alin. (1) lit. a) din Legea nr.132/2016 în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

Prevederile reflectate la art. 39 alin. (1) din Legea nr.132/2016 stabilesc că în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate: a) încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională. Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică; b) după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică. În contextul alin. (2) din articolul indicat supra, inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută.

Prin urmare, la etapa aprecierii faptelor admise de dna Tamara Oboroc și coroborării acestora în contextul aplicării efectelor ca rezultat al constatării încălcării regimului juridic, prin prisma art. 39 alin. (2) al Legii nr. 132/2016, reținând lipsa comiterii anterior de către subiectul declarării a unor abateri similare, natura abaterii, funcția deținută, inspectorul de integritate consideră neproportională aplicarea în privința acesteia a măsurii privind încetarea raporturilor de muncă și interdicției de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Totodată, inspectorul de integritate relevă că faptele subiectului declarării în partea ce ține de nedeclararea și nesoluționarea conflictelor de interese în care s-a aflat conțin elementele constitutive ale contravenției prevăzute de art. 313² alin. (1) și (2) din Codul contravențional.

Concluzionând cele constatate, în conformitate cu prevederile art. art. 19, 37-39 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate cât și art. 23 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, inspectorul de integritate, -

DECIDE:

1. Se constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Tamara Oboroc, director al IET „Prichindel” din s.Bușila, manifestată prin nedeclararea în modul stabilit a conflictelor de interese reale și nesoluționarea conflictelor de interese reale, în conformitate cu art. 12 alin. 4)-(5), art. 14 alin. (2)-(4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, fapt prin care a admis consumarea conflictelor de interese, în sensul art. 12 alin. (10) al Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, în circumstanțele de drept și de fapt expuse în partea constatatoare a prezentului act.
2. Se aduce la cunoștința dnei Tamara Oboroc actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta, în termen în termen de 30 zile de la emitere, la Curtea de Apel Chișinău, situată în mun. Chișinău, str. Teilor, nr. 4.

**Inspector de integritate superior
al Inspectoratului de Integritate**

Tatiana PLEȘCA